

Sygeplejefaglig retningslinje Hjemmeplejen og Plejehjem

Udarbejdet af Marianne Juul
Larsen, akutsygeplejerske og
Christina Niemann,
udviklingssygeplejerske
Godkendt af Anette Bach
Mogensen, Leder af Sygepleje
og Kvalitet
Version 1.0

Stomipleje

Gældende fra 19-09-23
Rev. senest sep 26

Baggrund

Stomi er en kirurgisk skabt åbning i bugvæggen til enten tyk- eller tyndtarmen. Der er flere årsager til anlæggelse af en stomi (fx medfødte misdannelser, betændelsestilstande i tarmen, kræft mm.)

Stomien kan anlægges som en midlertidig eller permanent foranstaltning – både akut som planlagt.

Der findes et stort udbud af bandagering, så muligheden for en individuel løsning er stor, men alligevel vil mange personer med stomi opleve hudgener i større eller mindre målestok på et eller andet tidspunkt.

Der er udarbejdet et *digitalt* opslagsværk ”Stomi – mere viden, bedre pleje”. Materialet er primært et opslagsværk og består af en lang række instruktioner som film, billeder og tekst. Findes på linket nedenfor:

<https://stomipraksis.dk/-/>

Formål

Stomipleje indebærer rengøring af selve stomien og den omkringliggende hud samt bandagering af stomien, som sikrer opsamling af afføring med bedst mulig beskyttelse af huden omkring stomien.

Krav til personalet

Ved en kendt borger må *posen* i et todelt system skiftes af sygeplejerske og SSA, SSH som en generel kompetence samt af ikke sundhedsuddannede som en personlig kompetence. Skift af *pladesystemet* ved en kendt borger må udføres af sygeplejerske og SSA samt SSH som en personlig kompetence.

Ved en borger med nyanlagt/kompleks stomi må *posen* i et todelt system skiftes af en sygeplejerske og SSA som en generel kompetence. Skift af *pladesystemet* ved nyanlagt/kompleks stomi udføres af sygeplejerske samt SSA som en personlig kompetence.

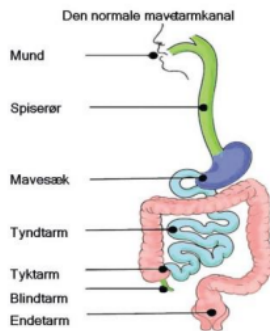
Sygeplejefaglig retningslinje Hjemmeplejen og Plejehjem

Udarbejdet af Marianne Juul
Larsen, akutsygeplejerske og
Christina Niemann,
udviklingssygeplejerske
Godkendt af Anette Bach
Mogensen, Leder af Sygepleje
og Kvalitet
Version 1.0

Stomipleje

Gældende fra 19-09-23
Rev. senest sep 26

Principper

Der anvendes forskellige benævnelser af stomien.

- Kolostomi betegner en åbning til tyktarmen (Almindeligvis sigmoideum eller transversum)
- Ileostomi betegner en åbning fra tyndtarmen (Ileum) og hvis den udgår fra den øverste del af tyndtarmen, betegnes den jejunostomi

Der findes to slags bandagering af en stomi:

- 1-dels bandage, hvor stomiplade og pose er i et
- 2-dels bandage, som består af 2 dele: stomipose og hudbeskyttende stomiplade

Stomipladen kan sidde 3-5 døgn

Remedier som findes frem inden stomipleje:

- Plade og pose
- Skabelon
- Evt. målepind
- Saks
- Gaze/non-woven kompres
- Lunkent vand
- Håndklæde
- Affaldspose
- Handsker

Sygeplejefaglig retningslinje Hjemmeplejen og Plejehjem

Udarbejdet af Marianne Juul
Larsen, akutsygeplejerske og
Christina Niemann,
udviklingssygeplejerske
Godkendt af Anette Bach
Mogensen, Leder af Sygepleje
og Kvalitet
Version 1.0

Stomipleje

Gældende fra 19-09-23
Rev. senest sep 26

Plade og pose kan skiftes mens borger enten ligger, sidder eller står. Det er meget individuelt og flere faktorer kan spille ind fx.:

- De som selv skal oplæres sidder primært på toilettet eller står ved håndvasken.
- Det kan også afhænge af de fysiske rammer i hjemmet.
- Nogle gange kan man bedst få stomien til at sidde fast, når man ligger ned.
- Måske skal det passe med at en ægtefælle kan hjælpe.

Når der er taget en beslutning, noteres dette i en handlingsanvisning.

Fremgangsmåde

- Hånddesinfektion inden handsker tages på
- Klip hul i bandagens klæbeflade og brug altid en skabelon. Skriv dato på skabelonen.
- Hullet skal passe til stomien, så der undgås direkte kontakt imellem hud og afføring. Stomien kan ændre størrelse i lang tid efter operationen og derfor skal skabelonen kontrolleres dagligt de første par måneder herefter revideres med passende mellemrum.
- Størrelse på stomien dokumenteres i Nexus
- Anvendes tømbar pose, skal den tømmes inden skift
- En affaldspose fastgøres i kanten af trusekanten
- Den gamle bandage fjernes forsigtigt (Begynd oppefra og hold igen med en finger på huden.) Fugt evt. med vand for at fjerne klæberen eller brug Remover-servietter.
- Huden omkring stomien vaskes med lunken vand og et blødt materiale (gaze/non-woven kompres) for at bevare hudens øverste lag intakt. Sæbe er ikke nødvendig. Eventuelle klæberester på huden kan nulres af
- Huden duppes tør med et blødt materiale (bomuld/gaze/non-woven kompres)
- Den nye bandage påsættes. Start evt. forneden. Hold hånden over klæberen i et ½ minut for at varme klæberen op. (Brug evt. borgerens egen kropsvarme ved at lægge klæberen på borgers bryst, mens der arbejdes med stomien) Tryk klæberen til huden tæt omkring stomien.
- Den lukkede affaldspose bortskaffes som restaffald
- Håndhygiejne udføres

Hudirritation omkring stomien

Sygeplejefaglig retningslinje Hjemmeplejen og Plejehjem

Udarbejdet af Marianne Juul
Larsen, akutsygeplejerske og
Christina Niemann,
udviklingssygeplejerske
Godkendt af Anette Bach
Mogensen, Leder af Sygepleje
og Kvalitet
Version 1.0

Stomipleje

Gældende fra 19-09-23
Rev. senest sep 26

Huden omkring stomien skal se ud som huden på resten af kroppen. Umiddelbart efter at klæberen er taget af, kan huden være lidt lyserød, hvilket skal fortage sig.

Ved rødme, der ikke forsvinder eller hvis huden er sprækket eller beskadiget kan du gøre følgende:

- Undersøg klæberen på den brugte plade. Er der tegn på afføring eller urin som kan være årsagen til irritation
- Passer irritationen eller skaden omkring din stomi med det, du ser på klæberen
- Passer hullet i klæberen
- Hvad er stomiåbningens position i forhold til hudens overflade (over, under, i niveau)
- Er klæberen udvasket/opløst
- Findes årsagen ikke i ovenstående tages kontakt til sygeplejerske, som kan tage videre kontakt til stomiambulatoriet for råd og sparring
 - Der er adskillige produkter som kan bidrage til en tryk og sikker løsning (tætningsringe, modellerbare ringe, elastiske kantsikringer, pasta, bæltter, cremer, beskyttelsesfilm, klæbefjerner mm)

Litteraturhenvisning

<https://hygiejne.ssi.dk/NIRdesinfektion>

Udførlige videoer kan ses på coloplasts hjemmeside

<https://www.coloplast.dk/stomi/mennesker-med-stomi/livet-med-en-stomi/>

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/undersogelser-og-proever/kliniske-procedurer/mave-tarm/stomipleje/>

Stomiprojektet og udmøntning af samarbejdsaftalerne på stomiområdet i Region Midtjylland og Region Syddanmark har udarbejdet et digitalt opslagsværk "Stomi – mere viden, bedre pleje".

<https://stomipraksis.dk/-/>